FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

24.3.2025 FIVA/2025/494
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Lausunto hallituksen esityksestä luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta - voimaantuloajankohtaan liittyvät kysymykset

Finanssivalvonta viittaa aikaisempaan lausuntoonsa 13.2.2025, jossa korostettiin tarvetta sisällyttää uuteen lakiin toimilupia koskeva siirtymäaika. Siirtymäaika antaisi toimijoille paremman mahdollisuuden tehdä laadukkaita, vaatimukset täyttäviä toimilupahakemuksia ja myös Finanssivalvonnalle paremmat edellytykset valmistautua niin, että hakemusten käsittelyssä ei syntyisi turhia viiveitä.

Koska perintätoimistot eivät ole Finanssivalvonnan valvottavia, Finanssivalvonta ei pysty ottamaan kantaa perintätoimistojen täällä hetkellä soveltamiin prosessi- ja järjestelmäkuvausten laatuvaatimuksiin. Nyt säädettävät toimilupavaatimukset ovat kuitenkin – ainakin hallituksen esityksen mukaisesti muotoiltuina – täysin uusia hakijoille. Tämän vuoksi Finanssivalvonta pitää hyvin todennäköisenä, että esimerkiksi hallintoa ja ohjausta koskevan toimilupavaatimuksen täyttymisen osoittaminen, vielä ottaen huomioon vaatimuksen tarkempi kuvaus säännöskohtaisissa perusteluissa, aiheuttaa jossakin määrin uusia dokumentaatiotarpeita toimijoille. Vaikka Finanssivalvonta on jo aloittanut tarkemman ohjeistuksen laatimisen hallituksen esityksen pohjalta, Finanssivalvonnan odotuksia toimilupamenettelyssä esitettävien selvitysten suhteen ei luonnollisesti voida vahvistaa, ennen kuin uusi laki on säädetty.

Finanssivalvonta toteaa, että pääjoukon luottolaitossääntelyn (vakavaraisuusasetuksen 47 a artiklan) mukaan järjestämättömiksi katsottavista saamisista muodostavat sellaiset saamiset, jotka ovat olleet erääntyneinä yli 90 päivää. Uusi ehdotettu laki koskee 1 §:n mukaisesti vain näiden, jo järjestämättömäksi luokiteltujen, luottolaitosten tekemien luottosopimusten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimusten ostamista ja hallinnointia. Ehdotettua lakia ei sovelleta ilman luottolaitoksen toimilupaa toimivien rahoituslaitosten myöntämiin luottoihin eikä lähtökohtaisesti myöskään alle 90 päivää erääntyneinä oleviin luottolaitosten luottoihin.

Järjestämättömät saamiset voivat heikentää pankin vakavaraisuutta selvästi. Finanssivalvonta seuraa sen vuoksi säännöllisesti ja tarkoin ongelmaluottojen määrää eri pankeissa ja pitää silmällä, miten hyvin pankit arvioivat

lainoihin liittyviä riskejä. Suomen pankkisektorin järjestämättömät saamiset ovat pysyneet hyvinkin maltillisella tasolla. Järjestämättömät saamiset olivat vuoden 2024 lopussa 1,7 prosenttia kaikista luotoista ja järjestämättömien saamisten kokonaismäärä noin 8,5 miljardia euroa.[1]

Asianmukaiset lainojen myöntämiskriteerit ja luottoriskinhallinta ovat keskeisen tärkeitä, kun halutaan pienentää riskiä, että lainat muuttuvat järjestämättömiksi eli pankille kertyy ongelmaluottoja. Jos näin kuitenkin tapahtuu, pankit voivat hallita riskiä kirjaamalla lainoista ajoissa riittävät varaukset, jotta tappioihin pystytään varautumaan ennalta, mutta myös pyrkimällä eroon niille kertyneistä ongelmaluotoista myymällä ne. Finanssivalvonta huomauttaa, että jos pankin järjestämättömien lainojen suhde on vähintään viisi prosenttia, niiden tulisi noudattaa näiden järjestämättömien luottojen osalta Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeita järjestämättömien saamisten ja lainanhoitojoustosaamisten käsittelystä (EBA/GL/2018/06). Välttääkseen ohjeiden asettamia mittavia lisävaatimuksia järjestämättömien lainojen käsittelylle, pankilla on insentiivi myydä järjestämättömät saamisensa pois, ennen kuin järjestämättömien saamisten osuus nousee lähelle 5 prosenttia.

FINANSSIVALVONTA

Marko Myller
Osastopäällikkö

Virva Walo
Toimistopäällikkö

[1] Finanssivalvonnan vuoden 2024 tilasto järjestämättömistä saamisista.